

VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMO TYTUVĖNŲ REGIONINIO PARKO DIREKCIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vidaus kontrolės įgyvendinimo Tytuvėnų regioninio parko direkcijoje (toliau – Direkcija) Tvarkos apraše (toliau – Aprašas) detalizuojamas Direkcijos vidaus kontrolės politikos (toliau – Politika) turinys, įvardijami vidaus kontrolės tikslai, dalyviai ir reglamentuojama informacijos apie vidaus kontrolės įgyvendinimą Direkcijoje teikimo tvarka.

2. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatyme (toliau – Įstatymas) ir Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme.

II SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS POLITIKA

3. Politika nustato tvarką, kuria vadovaujasi visi Direkcijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, prisidedami prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2020-2022 metų strateginiu veiklos planu numatyto tikslo - užtikrinti tinkamą aplinkos kokybę Lietuvos gyventojams, išsaugoti biologinę įvairovę ir kraštovaizdžio savitumą, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos 2020 - 2023 metų veiklos planu numatytą veiklos tikslą: išsaugoti saugomų teritorijų kraštovaizdį, paveldo vertybes ir pritaikyti lankymui bei užtikrinti saugomų teritorijų apsaugą, tvarkymą ir racionalų naudojimą, stiprinti visuomenės supratimą apie saugomų teritorijų tikslus, įgyvendinimo ir Tytuvėnų regioninio parko direkcijos 2021 m. veiklos plane numatytų prioritetų įgyvendinimu.

4. Politika nustatyta remiantis Direkcijos rizikos vertinimu, atsižvelgiant į Direkcijos veiklos ypatumus, Politikos pritaikymą Direkcijai ir vadovaujantis Įstatyme ir Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1K-195 „Dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje“, Politikos nustatymui keliamais reikalavimais.

5. Direkcijos direktoriaus nustatomas ir tvirtinamas Politikos turinys, struktūra ir atsakomybės paskirstymas atskleidžiamas šio Aprašo priede Nr. 1.

6. Atsižvelgiant į kintančias Direkcijos veiklos sąlygas ir aplinką, rizikos valdymas atliekamas periodiškai. Dėl šios priežasties Politikos turinys kartą metuose peržiūrimas ir esant poreikiui atnaujinamas.

III SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖ

PIRMAS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS TIKSLAI IR JŲ ĮGYVENDINIMAS

7. Direkcijos direktorius, siekdamas veiklos planavimo dokumentuose numatytų tikslų, kuria vidaus kontrolę pagal vidaus kontrolės tikslus, nustatytus Įstatyme.

8. Siekiant vidaus kontrolės tikslų, kuriama ir užtikrinama veiksminga vidaus kontrolė, kurios dalis yra finansų kontrolė. Finansų kontrolė Direkcijoje atliekama vadovaujantis Direkcijos direktoriaus 2018 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. V-9 patvirtintomis Finansų kontrolės taisyklėmis.

8.1 *Išankstinę finansų kontrolę* direkcijoje pagal savo kompetencijos sritį inicijuoja direktorius, vyr. specialistai, specialistai ar kvalifikuoti darbuotojai ir/ar paskirti pirkimų organizatoriai, parengdami prekių, paslaugų ir darbų užsakymo paraišką, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos teisės aktais, Direktoriaus įsakymais, patvirtintomis taisyklėmis ir tvarkomis. Ūkinę operaciją inicijuojantys darbuotojai pagrindžia ūkinės operacijos tikslingumą, o esant poreikiui, atlieka ekonominius skaičiavimus, kurių reikia nustatyti lėšų poreikį ūkinei operacijai atlikti, numatyti ūkinės operacijos atlikimo terminus.

8.2 *Ūkinių operacijų einamąją finansų kontrolę* atlieka jas inicijavę Direkcijos, vyr. specialistai, specialistai ar kvalifikuoti darbuotojai ir/ar, įgalioti asmenys (pirkimo vykdytojai), pirkimų organizatoriai (paskirtas Direkcijos direktoriaus įsakymu), kai prekių ir paslaugų pirkimus vykdo viešojo pirkimo komisija. Einamoji finansų kontrolė apima veiksmus, kurie užtikrina, kad ūkinės operacijos būtų atliekamos laiku ir tinkamai (teikiamų paslaugų ir teikiamų prekių kokybės ir atitikties sudarytoms sutartims ir kitiems susijusiems dokumentams patikrinimas, dalyvavimas teikiant paslaugas ir priimant prekes, jas skaičiuojant ir kt.), kad lėšos ir materialinės vertybės turi būti naudojamos teisėtai, tinkamai saugomos ir laiku įtraukiamos į apskaitą.

8.3 *Paskesnioji finansų kontrolė* – jau atliktos ūkinės operacijos tikrinimas, siekiant nustatyti, ar teisėtai ir pagal paskirtą panaudotos lėšos ir materialinės vertybės, ar nebuvo įstatymų pažeidimų, piktnaudžiavimų. Ją atlieka Direktorius (pavarduojantis asmuo) ar jo įgaliotas asmuo.

9. Vidaus kontrolė Direkcijoje įgyvendinama atsižvelgiant į Direkcijos veiklos ypatumus (kuriuos lemia jos organizacinė struktūra, dydis, reguliavimo lygis, rizika, veiklos aplinka, sudėtingumas, veiklos sritis ir kiti ypatumai), laikantis vidaus kontrolės principų, apimant vidaus kontrolės elementus, nustatant Direkcijos direktoriaus, vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų pareigas, integruojant vidaus kontrolę į Direkcijos veiklą, apimant pagrindinius valdymo procesus (planavimą, atlikimą ir stebėseną) ir Direkcijos veiklą reglamentuojančius teisės aktus bei Direkcijos direktoriaus įsakymus, nustatant vidaus taisykles, instrukcijas ir kitus vidaus kontrolės sistemos dokumentus, kurie, atsižvelgiant į pokyčius ir nuolat tobulinant ir keičiant vidaus kontrolę, periodiškai peržiūrimi ir aktualizuojami. Direkcijos veiklą reglamentuojančių teisės aktų sąrašas atskleidžiamas šio Aprašo priede Nr. 2. Direkcijos direktoriaus įsakymų, nustatytų vidaus taisyklių, instrukcijų ir kitų vidaus kontrolės sistemos dokumentų sąrašas atskleidžiamas šio Aprašo priede Nr. 3.

ANTRAS SKIRSNIS

VIDAUS KONTROLĖS PRINCIPAI

10. Direkcijos direktorius, siekdamas veiklos planavimo dokumentuose Direkcijai numatytų tikslų, įgyvendina vidaus kontrolę laikydamasis vidaus kontrolės principų, nustatytų Įstatyme.

TREČIAS SKIRSNIS

VIDAUS KONTROLĖS ELEMENTAI

11. Vidaus kontrolė reglamentuojama nustatant Direkcijos tikslus, organizacinę struktūrą, veiklos sritis ir procedūras (struktūrinėse schemose, tvarkų aprašuose, taisyklėse ir kituose dokumentuose).

12. Direkcijos direktorius, siekdamas veiklos planavimo dokumentuose Direkcijai numatytų tikslų, įgyvendina vidaus kontrolę, apimančią vidaus kontrolės elementus, nustatytus Įstatyme:

1) *kontrolės aplinka* apima Direkcijos organizacinę struktūrą, valdymą, personalo valdymo politiką, vadovų, darbuotojų profesinio elgesio principus ir taisykles, kompetenciją ir kitus veiksnius, turinčius įtakos vidaus kontrolės įgyvendinimui;

2) *rizikos valdymas* apima rizikos veiksnių, turinčių įtakos Direkcijos veiklos tikslų siekimui, nustatymą; rizikos veiksnių analizę ir vertinimą; toleruojamos rizikos nustatymą; reagavimo į riziką numatymą (rizikos valdymo būdų parinkimą).

Atliekant korupcijos prevencijos veiklą, Direkcijoje Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme numatyta tvarka atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas;

3) *kontrolės veikla* apima riziką mažinančių kontrolės priemonių parinkimą ir tobulinimą; įgaliojimų, leidimų suteikimas, prieigos kontrolės funkcijų atskyrimas.

Direkcijos veikla organizuojama taip, kad būtų tinkamai atskirtos darbuotojų funkcijos, stengiantis užtikrinti galimų interesų konfliktų, sukčiavimo, korupcijos apraiškų, tyčinių klaidų bei kitų neteisėtų veikų pasireiškimų tikimybės sumažinimą ir (arba) fiksavimą laiku;

4) *informavimas ir komunikacija* įgyvendinama laikantis Direkcijos reputacijos valdymo politikos ir apima informacijos naudojimą; vidaus ir išorės komunikacijas. Direkcija rengia, naudoja aktualią, išsamią, patikimą ir teisingą informaciją.

Siekiant užtikrinti tinkamą asmens duomenų apsaugą ir su tuo susijusį teisės aktuose nustatytų reikalavimų vykdymą, asmens duomenys Direkcijoje yra tvarkomi Direkcijos direktoriaus nustatyta tvarka;

5) *stebėseną* apima periodinius vertinimus, atliekamus Direkcijos išorės audito vykdytojų bei veiklos vertintojų; trūkumų vertinimą ir pranešimą apie juos. Nustačius tam tikrus neatitikimus, pažeidimus, sukčiavimo ar korupcijos atvejus ir kitokius faktus, liudijančius apie vidaus kontrolės sistemos trūkumus, ir kai tai nėra reglamentuota kituose vidiniuose teisės aktuose, Direkcijos direktoriaus sprendimu gali būti atliekami konkretūs vertinimai, patikrinimai.

KETVIRTASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS DALYVIAI

13. Vidaus kontrolės dalyviai ir jų kompetencija nustatyta Įstatyme.

14. Direkcijos direktorius, siekdamas veiklos planavimo dokumentuose Direkcijai numatytų tikslų, organizuoja vidaus kontrolės kūrimą ir įgyvendinimą Direkcijoje.

IV SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ANALIZĖ IR VERTINIMAS

15. Direkcijos direktorius užtikrina, kad kiekvienais metais būtų atliekama vidaus kontrolės analizė, apimanti visus vidaus kontrolės elementus, kurios metu būtų įvertinami Direkcijos veiklos trūkumai, pokyčiai, atitiktis nustatytiems reikalavimams (ar vidaus kontrolė įgyvendinama pagal Politiką ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas), vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų pateikta informacija, auditų rezultatai ir, esant poreikiui, numatomos vidaus kontrolės tobulinimo priemonės.

16. Vidaus kontrolė nuolat tobulinama, atsižvelgiant į vidaus kontrolės analizės ir vertinimo rezultatus (pateiktas rekomendacijas ir pasiūlymus).

17. Vidaus kontrolė analizuojama ir vertinama vadovaujantis Įstatyme bei finansų ministro įsakyme nustatytais reikalavimais bei atsižvelgiant į Rekomendacines vidaus kontrolės sukūrimo, veikimo ir tobulinimo, jos vertinimo gaires viešojo sektoriaus subjektams (prieiga internete:

V SKYRIUS
INFORMACIJOS APIE VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMĄ
TEIKIMAS

18. Informacijos, kaip įgyvendinama vidaus kontrolė, apibendrinimą pagal Direkcijos vidaus kontrolės dalyvių pateiktą informaciją kiekvienų metų ketvirtame ketvirtyje organizuoja Direkcijos direktoriaus įsakymu paskirti Direkcijos darbuotojai.

19. Direkcijos direktorius kiekvienais metais Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos nurodytu terminu teikia jai informaciją apie vidaus kontrolės įgyvendinimą Direkcijoje .
